

En U-sving til bedre bolig

Sundvolden 12. nov 2019

Bjørn Z. Ekelund
Operativ prosjektleder
Human Factors AS

Human Factors AS

Mennesker • Prosesser • Resultater

Fase 1 og 2 av «En U-sving for bedre bolig»

Fase 1: I kø for bedre bolig

Prosjektstyringsgruppe

Seminar (3x) for tjenesteytere

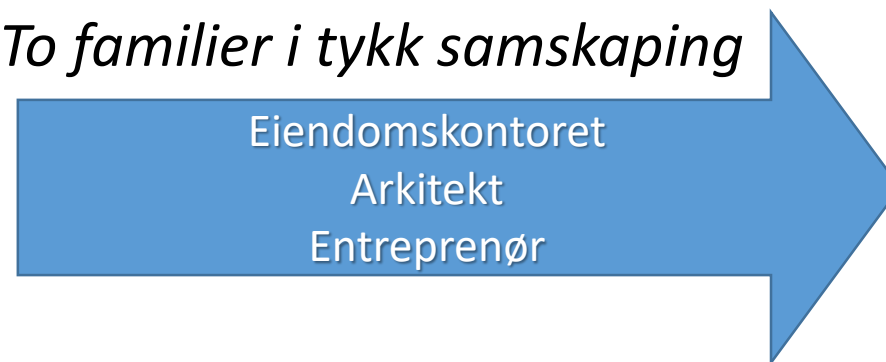
6 x samlinger med familier

Fase 2: Bygge bolig:

To familier i tykk samskaping

Eiendomskontoret
Arkitekt
Entreprenør

Følgeforskning/aksjonsforskning

En U-sving til bedre bolig

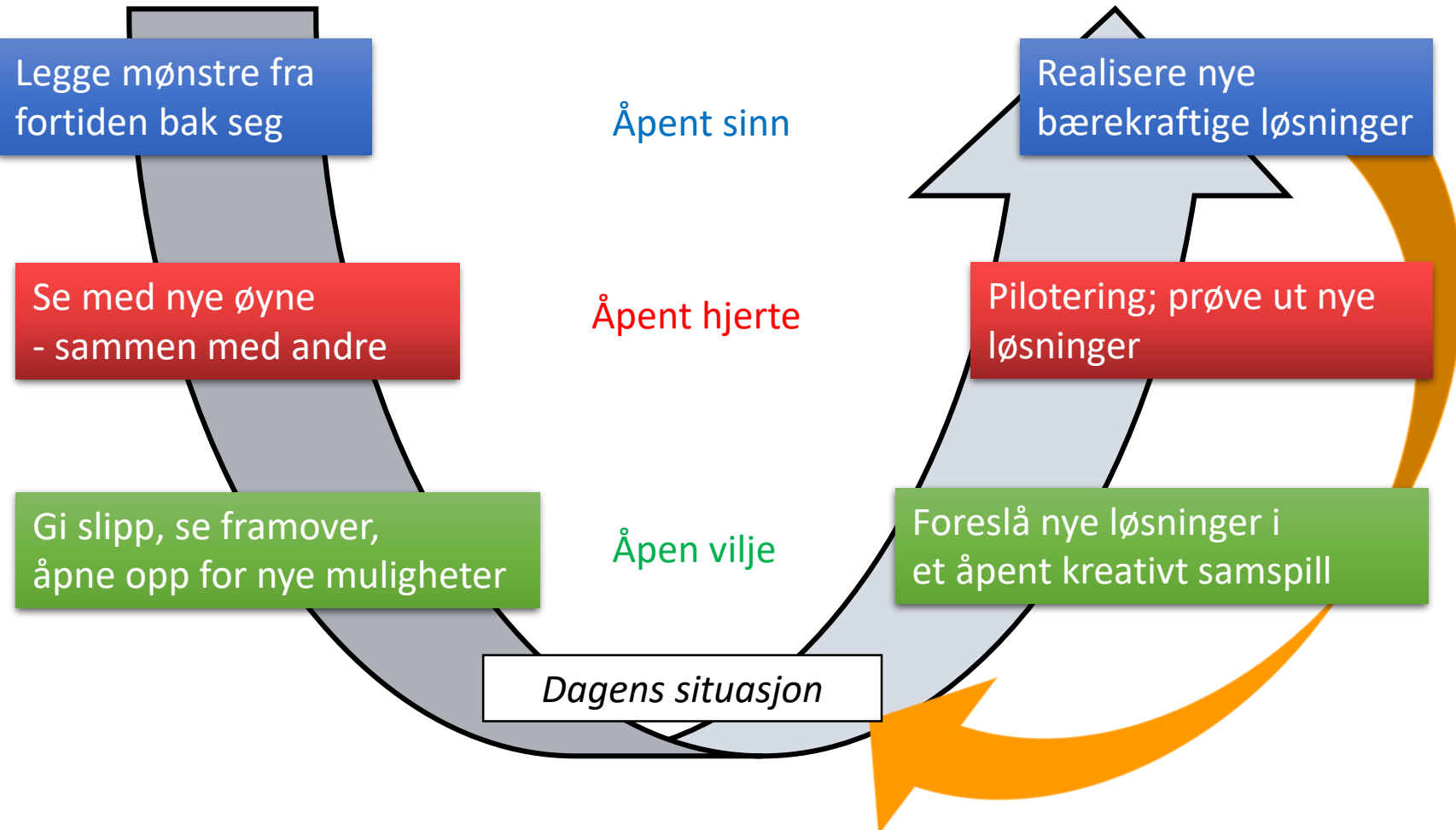
- Et prosjekt fra august 2017 til februar 2019.
- Fem familier rekruttert gjennom NAV og Boligkontoret i Larvik kommune
- Åtte personer fra ulike tjenesteleverandører (se logoer til høyre her)
- En prosess over åtte måneder:
 - Tre samlinger pluss bilaterale dialoger med tjenesteyterne
 - Seks samlinger med familiene
 - Modellutvikling i en deltakende prosess
- Prosjektet har gått inn i fase 2 høsten 2018:
To familier planlegger sin egen bolig sammen med kommunen, arkitekt og utførende entreprenør.

SESAM

SAM-FORSTÅELSE

Gitt det vi ser i fremtiden, når vi er på vårt beste:
Hva betyr det for det vi gjør i dag?

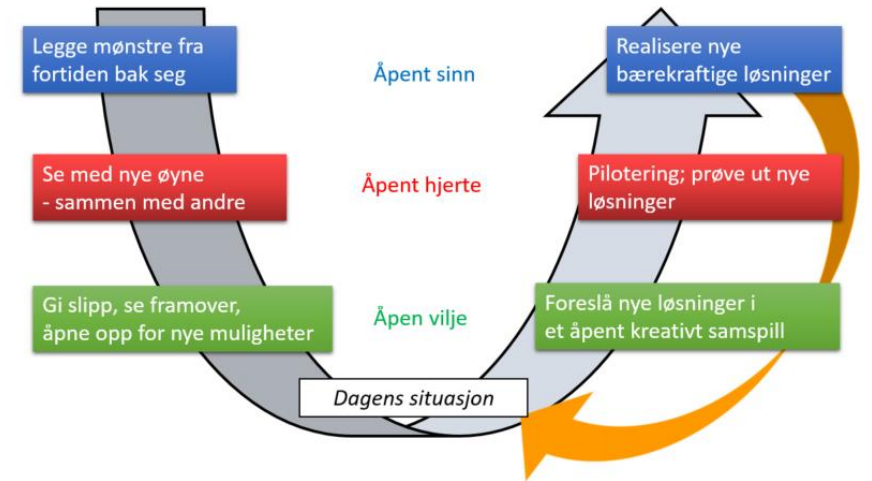
Kjerneverdier i Diversity Icebreakers farger:

RØD	BLÅ	GRØNN
<ul style="list-style-type: none">▪ Følelesorientert▪ Personlig▪ Opptatt av samhandling▪ Omgjengelig▪ Tålmodig	<ul style="list-style-type: none">▪ Konkret▪ Praktisk▪ Faktaorientert▪ Logisk▪ Fokusert på detaljer	<ul style="list-style-type: none">▪ Ser det store bildet▪ Ser muligheter▪ Fremtidsorientert▪ Ambisiøs▪ Opptatt av nye ideer
<p>Hjerte Følelser Patos</p>	<p>Hode/sinn Tanker Logos</p>	<p>Kropp/Vilje Atferd Etos</p>

Vår bruk av Teori-U modellen:

- i. Fokuserer på fortid. Etablere respekt for og kunnskap om familienes egen bolighistorie. Tegnes inn i en U-kurve; nysgjerrighet på framtiden, bevissthet om egen rolle og myndighet (bemyndigelse), samtaler på tvers av Røde, Blå og Grønne preferanser.
- ii. Arbeide med her-og-nå situasjonen. Deltakerne hjelper hverandre ved å snu og vende på sin egen situasjon med fokus på forslag til smarte grep framover. Likemannslæring.
- iii. Positive fellesskapsopplevelse (team-bygging) med barn inkludert. Skaper positive opplevelser av å være med i fellesskapet.
- iv. Belyse framtiden gjennom aktivt bruk av Røde, Blå og Grønne perspektiver. Ufarlig, lystbetont, tankevekkende, identitetsdannende.
- v. Vi tar en U-sving. Vi spør: Gitt det vi har lært om oss selv og det vi ser av ønsket framtid som vi selv har myndighet over - hva betyr det for oss i dag?

Møtested for familiene, kjøkkenet på Tanum Gjenbrukssentral

Rundt bordet

Noe ble hentet med bil

En fikk betalt barnevakt

Fra kl 18 - 21

Starter med et lett måltid

Konfidensialitet - kan omgås ved å spørre familiene

Hva skapte vi sammen med familiene?

- Seks godt tilrettelagte samlinger, likeverdig ramme ved Tanum Gjenbrukssentral
- Bevisstgjøring av egne verdier, realisme ang mulig bolig
- Samtaler om alternative måter å anvende begrensede økonomiske ressurser for å oppnå høyere subjektiv livskvalitet
- Utvide og utvikle familienes sosiale nettverk
- Kjennskap til nye anvendelige tanke- og handlingsmodeller: *Teori U* og *Diversity Icebreaker*
- Gode opplevelser sammen for hele familien – ut av problemfokus, over i ressursfokus

www.youtube.com/watch?v=t3oIpYuYkEA&t=1s<

Skalerbare elementer fra FoU-arbeidet i Larvik

Modellens viktigste grep:

Samle flere familier sammen fra boligkøen.

Fra individuell problemfokus definert i en asymmetrisk tjeneste-leverandør relasjon (fra kommune 2.0 til kommune 3.0) til flere samlinger blant likeverdige / likemenn

Til samtaler der familiens ressurser er i fokus, ut fra deres virkelighetsopplevelse, en invitasjon til å tenke annerledes i en tilrettelagt prosess; åpent, tillitsfullt og fortrolig til kollektiv ressursfokus.

Den tilrettelagte prosessen drives framover med bruk av to teoretisk-pedagogiske grep som flettes sammen:

1. *Diversity Icebreaker:* Etablere psykologisk trygghet i gruppen, positivt og anerkjennende språk (Rød (Hjerte) Blå (Tanke) og Grønn (Vilje) brukes for kommunikasjon og perspektiver. Lett å forstå, lett å bruke, lett å få tak i. www.diversityicebreaker.com.
2. *Teori U:* En innovasjonsmodell i tre faser: Fortid, nåtid og fremtid. Vi snakker om viktige verdier og tenke smart om egen framtid - lære av hverandre + lære av fremtiden.

Noen uttalelser fra deltakere fra familiene:

«Det er viktig at vi skjønner at vi ikke er alene, men blir kjent med andre som strever. Det bidrar til å normalisere egen situasjon».

«Jeg er kvitt mye av skammen. Har lært å akseptere situasjonen og gjøre det beste ut av den. Vi er blitt mer fornøyd med det vi har. Dette har vært en selvransakelsesreise. Jeg er blitt klar over hvor låst jeg var i tankene mine tidligere, nå har jeg snudd dem».

Noen uttalelser fra deltakere fra familiene (2):

«Jeg har lært mer å akseptere situasjonen min. Jeg har fått mindre nedverdiggelse i synet på meg selv».

«Jeg vet ikke hva som har forandra seg. Jeg bare vet at noe med dette her med å forholde seg til andre mennesker, som vi har lært igjennom dett.. altså dette her med hvordan er vi selv, og hvordan er andre? Det sitter altså mennesker der inne (på NAV og boligkontoret (vår anmerkning) som har en arbeidsmengde som går oppunder takmønene på dem. Det er ikke så lett for dem heller. Det er lett å BARE tenke på seg selv i en sånn situasjon. Men altså når man treffer mennesker og man vet at de har det ille, eller de skal prøve å rekke igjennom alle disse menneskene som har det vanskelig i kommunen, så er det lettere for oss å forholde oss til de på en annen måte. Med det resultatet at de møter DEG på en annen måte også!.»

Viktige læringspunkter fra prosjektfase 1 til fase 2

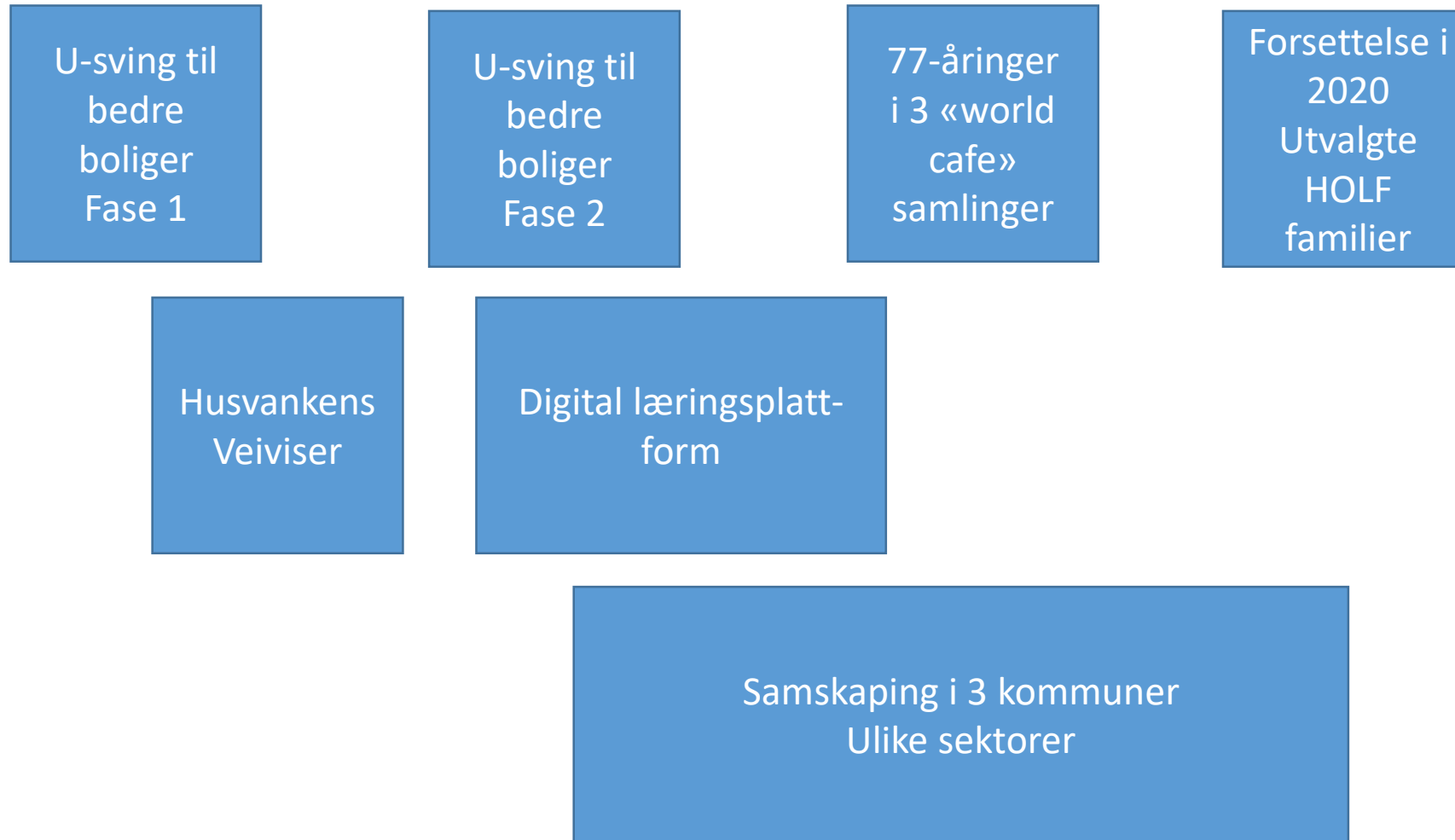
Familier i tilrettelagt samarbeid over tid:

- Virker bekreftende og anerkjennende, *fremmer utvikling*
- Lettere å få til et *ressursperspektiv (mental omstilling)* – *fravær av klientrollen*
- Gir kraft til å ta initiativ; fra *sam-prating*, til *sam-handling*

Nødvendig for marginaliserte grupper å gå gjennom en slik utviklingsprosess for å være deltager i borger-rollen i kommune 3.0?

Diversity Icebreaker + Teori U + Samskaping = **En god teori-kombinasjon**

Oversikt over U-sving og andre tilstøtende samskappingsprosjekter i Larvik

Kunnskapsformidling fra fase 1

Veileder i Husbanken

Presentert på en rekke konferanser det siste året

Forskningsrapport levert januar 2018

Artikler for internasjonal publisering påbegynt

Kapittel i en bok «Host leadership Fieldbook», publiseres 18 nov 2019.

Demokratisk involvering / samskaping

Fase 1:

Nå ut til en målgruppe som ikke har fått ønsket hjelp.

Fasilitert og strukturert egenutvikling i gruppe prosesser

likeverdige anerkjennelse

personlig utvikling

økt mestringskompetanse

Erfaringslæring blant systemleverandører

Fase 2: Tykkere samskaping (KS)

Direkte tidlig involvering

Beslutningsmyndighet lagt til brukere

Planlegging av eget verdi-bidrag under byggeprosess; bod, maling etc

Planleggingsperiode på 15 mndr skaper en egen verdi for foreldre og barn; opplevelse av verdsettelse, håp, selv-disiplin

Arbeidsmøte referat

Tegninger godkjent av begge familiene
– og det er nå klart til byggemelding.

Det blir noen veldig fine boliger

– og familiene har fått 1 eller 2 bad,

Skyvedører mellom kjøkken og stue som de ønsket.

Videre er det laget avtaler som åpner opp for egeninnsats

- blant annet til bygging av boder underveis i byggingen
- ikke bare når det gjelder innvendig maling.

- ---men har de råd?

Sitat fra arbeidsmøte i Fase 2

«Stavernpikens» svar på hvordan barna forholder seg til dette (hun er skilt, UN-flyktning, har 4 barn i alder 6-12 år)

«De prater ikke om annet. Hvilke av rommene som skal bli deres. De har allerede begynt å spare for å kunne kjøpe seg møbler.»

Problemstillinger

Hvordan unngå klientifisering – og komme over i et ressursperspektiv?

På hvilken måte kan man gi rom for familiers egeninnsats?

Hvilke mulige arenaer kan skapes for likeverdig fellesskap?

Takk for oppmerksomheten!

Bjørn Z. Ekelund,

Operativ prosjektleder

human-factors.no

bze@human-factors.no

www.bze.no

Møte 1: Oppstartsmøte

- Velkommen – oversikt over helhet i programmet og kveldens arrangement.
- Konfidensialitet
- Bli kjent med hverandre, familiesituasjon, utfordringer, boligsituasjon
- Målsetting for hele programmet – bedre og riktigere bolig til enhver, hvordan få mer psykologisk livskvalitet utav de ressurser man har.
- ...også med feedback og læring til de kommunale systemene.
- Rød, Blå og Grønn – hvordan er vi forskjellige og hvordan kan vi bruke dette i samarbeidet framover?
- Feedback på dagen

Møte 2: Hva er vår historie, hva legger vi bak oss og hva kan vi bygge på?

- Tanker og refleksjoner etter forrige samling
- Gjennomgå / repetere Rød, Blå og Grønn fra Diversity Icebreaker.
- La den enkelt få tegne uten å bruke ord sin bolighistorie langs U-kurvens venstre side (Sinn/Blå)
- Intervju hverandre i par med nysgjerrighet og anerkjennelse. De som intervjuer hverandre skal ha forskjellig fargepreferanser. Samtalen og anerkjennelsen åpner opp for trygghet (hjerte/Rød) og utvikling (vilje/Grønn).
- Feedback på dagen.

Møte 3: Hva er dagens økonomiske situasjon?

- Tanker og refleksjoner etter forrige samling
- Her spør man noen av deltagerne om du har kan dele med oss den økonomiske utfordringen de står i, knyttet til det å skaffe seg bolig. Deling av erfaringer og gode råd er retningslinjene etter presentasjonen.
- Feedback på dagen.

Møte 4: Hvordan er vår fremtidig boligsituasjon på sitt beste?

- Tanker og refleksjoner etter forrige samling.
- Deretter ble de bedt om å tegne inn i U-kurvens høyre ende den fremtidige boligsituasjonen fra Rød, Blått og Grønt perspektiv. Deltakerne hjelper hverandre å snu og vende på sin egen situasjon med fokus på forslag til smarte grep framover. Likemannslæring. Dette fungerte lystbetont, tankevekkende og styrket deres forståelse av hva som var viktig for dem selv i den fremtidige boligsituasjonen.
- Feedback på dagen.

Møte 5: Teambygging med barn

- Denne dagen var satt av til ren trivsel og gode opplevelser for foreldre og barn. Dette var kommunisert tidlig slik at det kunne være en del av det som foreldrene kunne fortelle om på en positiv måte i forhold til barna.

Møte 6: U-sving. Hva betyr dette for oss i dag?

- Tanker og refleksjoner etter forrige samling?
- Gitt det vi har vært gjennom, det vi har sett av fremtidens muligheter, hva kan vi gjøre i dag?
- Hva betyr hele denne prosessen for dere?

■ Syv handlingsfelt for framdrift

■ Fire verdier for oppdrift

SAMSKAPENDE
SOSIAL
INNOVASJON

SAMSON

www.ks.no/samson